MİMARLIK ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM ORTAMINDA İNFORMEL ÇALIŞMA GEREKSİNİMLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME ¹

A RESEARCH ON INFORMAL STUDY NECESSITIES AT EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF ARCHITECTURE STUDENTS

B. Ece ŞAHİN

Bursa Uludağ Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Bursa / Türkiye

ORCID ID: 0000-0003-2061-7473

Öz: Amaç: Eğitim süreçlerinde informal öğrenme deneyimlerinin taşıdığı önem doğrultusunda, okullarda öğrencilerin kendi tercihlerine uygun olarak, bireysel ve küçük grup çalışabilmelerine olanak veren mekânların yaratılması bir gereklilik halini almıştır. Bu bağlamda çalışmada, mimarlık eğitimi için tasarlanacak okulların belirtilen yönde geliştirilmesine katkı sağlayan bir değerlendirme sunabilmek amaçlanmıştır. Araştırmanın hedefi, çalışmanın gerçekleştirildiği mimarlık bölüm binası özelinde informal çalışma açısından eksik ve olumlu yönlerin belirlenmesi değildir. **Yöntem:** Mimarlık öğrencilerinin eğitim ortamında informal çalışma gereksinimleri ve aradıkları mekânsal niteliklere ilişkin görüşlerini öğrenmek için açık uçlu sorular kullanılmıştır. Öğrenciler düşüncelerini yazılı olarak ifade etmiştir. Çalışma, eğitim mimarisini etkileyen konuların tartışıldığı seçmeli derse katılarak, konu bağlamında bilgi edinen, gönüllü 31 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin yorumları ve literatür araştırması bulguları birlikte yorumlanarak, tasarım süreçlerine ışık tutacak temalar belirlenmiştir. **Bulgular:** Öğrencilerin görüşleri ışığında mimarlık eğitim sürecinde informal çalışma ortamlarının önemi ve gerekliliğine; okul içerisinde konumlandırılmasına; mekânsal ilişkilerinin sağlanmasına; düzenlenme alternatiflerine ve temel mekânsal niteliklerine işaret eden temalara ulaşılmıştır. **Sonuç:** Mimarlık öğrencileri tarafından bireysel ve küçük grup çalışma alanlarının ayrılması ancak öğrenciler arasındaki etkileşimin engellenmemesi gerektiği belirtilmiştir. Çalışma alanlarında esnekliğin ve konfor koşullarının önemi vurgulanmıştır. Görsel konfor açısından gün ışığı kontrolü sağlanması; işitsel konfor açısından çalışma farklılıkları kaynaklı sorunların engellenmesi; termal konforun informal çalışmalara olanak tanıyan sirkülasyon alanlarında sağlanması önemli görülmüştür. Teknolojik destek açısından priz sayısının yeterli olmasının önemi ifade edilmiştir. Dış mekân ilişkisi, çalışma mekanının niteliğini olumlu yönde etkileyen bir özellik olarak nitelendirilmiştir. Mimarlık eğitim sürecinin desteklenmesi açısından mimarlık okullarında informal öğrenme mekânlarının geliştirilmesine önem verilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, çalışmada sunulan temaların tasarım süreçlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnfomel Öğrenme, Okul Mimarisi, Mimarlık Eğitimi

Abstract: Aim: Considering the significance of informal learning experiences during educational processes, creating environments enabling students to study individually and in small groups at schools has become a necessity. Overall aim of this study is to present an analysis that will contribute the development of the schools to be designed for architecture education in this aspect. **Method:** The study was done with contributions of 31 volunteer students eliciting about the subject by attending the elective course in which topics affecting education architecture. Views of students about their informal study necessities and desired spatial features of their educational environment have been learned by using open-ended questions. Students expressed their opinions in written form. The themes which would flash the designing processes have been revealed by interpreting the conclusions of the students and findings of literature research. **Findings:** The necessity of informal study environment during architectural education process; locating them inside the school; providing its spatial connections; alternatives of its organization and basic spatial features have been the achievements in the light of student views. **Conclusion:** Students need to separate planning of spaces for individual and group work; to provide visual, auditory and thermal comfort; technological support and relationship with outdoor space at the studying environment. In terms of support of the architectural education process, it is necessary to give importance to the development of informal learning spaces. In this context, it is thought that the themes presented in this research will contribute to the design of informal learning spaces in architecture schools.

Key Words: İnfomel Learning, School Architecture, Architectural Education

Doi: 10.17365/TMD.2018.2.5

- (1) *Sorumlu Yazar: B. Ece ŞAHİN, Bursa Uludağ Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Bursa / Türkiye, easatekin@yahoo.com, Geliş Tarihi: Received: 14.04.2018 - Kabul Tarihi: Accepted: 17.08.2018 Makalenin Türü: Typeofarticle (Araştırma ve İnceleme / Research and Examination) Çıkar Çatışması - Conflict of Interest: Yok / None None "Etik Kurul Raporu Var" (Bursa Uludağ Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Sayı: 2018-02 Tarih: 30.03.2018 bilgileri ile izin alınmıştır.)*

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

GİRİŞ

Eğitim mekânlarının öğrenme sürecini destekleyen nitelikte tasarlanması, farklı eğitim kademelerinde hedeflenen başarının sağlanmasında önemli bir etkidir. Günümüzde modern eğitim anlayışına uygun olarak okullarda aranan gereksinimlerden biri, öğrencilerin farklılaşan bireysel öğrenme tercihlerine ve işbirlikçi çalışma süreçlerine uygun koşulların sağlanabilmesidir. Öğrenme yollarının farklılığının ve en iyi öğrenmenin farklı ortamlarda, farklı kişilerle, farklı yöntemlerle gerçekleştiğinin kabulüyle beraber, eğitim ortamlarında informel çalışma için olanak sağlanması bir gereklilik haline gelmiştir. Okullarda sınıf dışındaki bireysel ve küçük grup olarak çalışma için oluşturulan mekanlar, öğrencilerin kendi tercihleri doğrultusunda öğrenmelerini yönlendirebilmesine olanak tanımaktadır (Nair, 2014: 67-70; Nair ve Fielding, 2007: 24-46; Chiles, 2015b: 25-47; Schneider, 2014: 46-47). Bu kapsamda öğrenmenin gerçekleştiği her ortamda informel çalışma için olanak yaratılmasına önem verilmektedir. Okullarda öğrenme deneyimlerini destekleyecek fiziksel çevre koşullarının geliştirilmesi amacıyla farklı girişimler gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalar arasında dünya genelinde örnek alınan bir proje “The School of the Future” (SKUB) yani “Geleceğin Okulu” programıdır. Danimarka, Gentofte sınırları içerisinde doğan bu çalışmada her bi-

reyin farklı yollarla öğrendiği kabul edilerek, öğrencilerin çalışma hayatlarında gereksinim duyacakları grup ve bağımsız olarak çalışabilme becerisini kazanabilmeleri için, fiziksel çevre niteliğinin geliştirilmesinin gerekli olduğu görüşü benimsenmiştir. Programda “mekan, yenilik ve yaratıcılık” kavramları üç anahtar kelime olarak değerlendirilmiştir. Çocukların öğrenmesinin büyük bir ölçüde mekân kalitesinden etkilendiği düşüncesiyle gelişen projenin sonuçlarından büyük bir başarı elde edilmiştir. Proje sonucunda, devlete ait yenilenen ve yeni inşa edilen okullarda, öğrenmenin desteklendiği, okuma ve yazma becerilerinin yükseldiği, okula gelme isteğinin arttığı (%96) ve öğretmenlerin memnuniyetlerinin sağlandığı ifade edilmiştir (Chiles, 2015a: 9-23). Bu yaklaşımda öğrenme mekânı, 21. yüzyılda toplumsal gelişim için gereken yaratıcı bireylerin yetiştirilmesini destekleyen önemli bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

Öğrenme ve mekân arasındaki ilişkinin önemi doğrultusunda geliştirilen bir başka çalışma örneği olarak “Bireyselleşmiş Öğrenme için Mekân” (Space for Personalised Learning) projesi gösterilebilir. İngiltere’de gerçekleştirilen çalışmada, fiziksel çevrenin evrensel taleplere cevap veren nitelikte bir eğitim sağlayabilmek için nasıl tasarlanabileceği ve okullarda isteğe göre uyarlanabilir ya da kişiselleştirilebilir bir sistemin nasıl kurgulanabi-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

leceği iki temel soru olarak kabul edilmiştir (Harrison ve Hutton, 2014: 33-34). Projede, eğitim ortamlarında her bireyin kendi bilgi ve becerilerini geliştirebilmesi için nasıl olanak sağlanabileceğini; öğrencinin yönlendirici olduğu bir eğitimi desteklemek için, yeni ve mevcut okullar için nasıl bir fiziksel çevre geliştirilebileceğini keşfetmek amaçlanmıştır. Bu kapsamda, okullarda öğrencilere özgürce bireysel ve takım olarak çalışabilecekleri mekânların ve bu kullanımı nasıl geliştirilecekleri yönünde bilgi edinebilecekleri ortamların sunulması, uygun, dengeli bir çözüm yolu olarak değerlendirilmiştir (Chiles, 2015c: 131-154). Belirtilen proje çalışmaları, mekânın öğrenme ve eğitim süreci açısından taşıdığı önemi ve öğrenme deneyimlerinin desteklenmesi amacıyla, mekânsal niteliğin geliştirilmesinin temel hedeflerden biri olarak görülmesi gerektiği yönünde örnek oluşturmaktadır. Bu girişimlerle birlikte, günümüzde kullanılan eğitim binalarının hala büyük bir bölümünün geleneksel eğitim anlayışına uygun olarak, formel eğitim odaklı ve dersliklerin egemen olduğu bir yapıda tasarlanmış olmasının, öğrencilerin öğrenme deneyimlerinin engellenmesi yönünde bir etki yarattığı söylenebilir. Bu bağlamda, mevcut okullardaki yenileme ve yeni binaların tasarımı süreçlerinde, güncel gereksinimleri tanımak ve geçmişte başarılı, ancak modern eğitimin hedefleriyle uyum sağlayamayan geleneksel mekânsal düzenin tekrar edilme-

mesi gerekmektedir. Bu çalışmada, belirtilen görüş doğrultusunda, öncelikle günümüzün okulunda informal çalışmayı destekleyen mekânların tasarımında önem verilmesi gereken temel konuları ve ilk, orta, yükseköğretim kademelerinde informal öğrenme deneyimleri sağlamayı amaçlayan okul örneklerini tanıtabilmek amaçlanmıştır; sonrasında mimarlık eğitimi için tasarlanacak okulların niteliğinin geliştirilmesine katkı sağlayabilmek amacıyla öğrencilerin görüşleri değerlendirilmiştir. Mimarlık bölümü öğrencilerinin bireysel ve küçük grup çalışma gereksinimleri ve çalışma ortamında aradıkları mekânsal gereksinimler araştırılmıştır.

İNFORMEL ÖĞRENME: BİREYSEL ve KÜÇÜK GRUP ÇALIŞMA ORTAMLARININ TASARIMI

Okullarda, sınıf dışında farklı öğrenme olanaklarının oluşumuna olanak tanıyan mekânlar, informal olarak bireyselleşmiş ve küçük grup öğrenmeyi desteklemektedir. Esnek öğrenme olarak da ifade edilen bu gereksinimin dikkate alındığı mimari uygulamalarda, öğrencilerin, daha formel olan sınıf ortamından uzaklaşarak, bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanabildiği alternatif mekanlar düzenlenmektedir (Chiles, 2015c: 131-154). Okulun informal öğrenme alanları, bireylerin ev ve iş dışında sosyalleşme, okuma, çalışma ve rahatlama gibi amaçlarına hizmet eden mekânlara atfedilen “üçüncü

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

yer” tanımlamasına uygun bir mekân olarak da nitelendirilmektedir. Üçüncü yer tanımına uyan mekanların, informal öğrenmenin gerçekleştiği ortamlar olduğu ve bu açıdan tüm öğrenme ortamlarının mutlaka etkileşime olanak vermesi gerektiği ifade edilmektedir (Nair, 2014: 31).

Geleneksel eğitimin öğrencileri pasif, izole ve birbiriyle ilişkisiz kılan sistemine karşıt olarak, modern eğitimin öğrenci merkezli, eğitim programlarında bireyselleşme ve proje temelli ders programıyla tanımlanan yapısının, okul mimarisinde de geleneksel düzenin dışında çözümlerin düşünülmesini gerektirdiği belirtilmektedir (Nair, 2014: 3-6). Bu açıdan, geçmişte geçerli olan tek koridor ve iki yönde sınıfların eklendiği düzenden farklı olarak, 21. yüzyılın okulunun mekânsal niteliğinin araştırılması gerekmektedir (Nair ve Fielding, 2007). Bu doğrultuda okul mimarisindeki yenilikçi denemelerde, bireysel çalışmaya uygun ve küçük gruplar halinde öğrenmeye olanak verecek düzenlemelere yer verilmektedir. Informel öğrenme ortamları olarak tanımlanan bu kullanım alanları “ikincil öğrenme mekânları” olarak da nitelendirilmektedir. Okul mekânlarının öğrenme sürecinin bir parçası haline gelmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Sirkülasyon mekânlarının, yalnızca bir koridor olarak yorumlanmayıp, sosyalleşme, bireysel ve küçük grup olarak öğrenme için olanak sağlayan informal öğ-

renme ortamları olarak tasarlanması beklenmektedir. Bu mekânların, okulun pozitif bir ortam olarak algılanmasına katkı sağlayabilmesi gerektiği belirtilmektedir (Dudek, 2007: 19-21). Okuldaki her alanın, öğrenme mekanı olarak kabul edilmesi bağlamında günümüzde pek çok tasarımda kullanılan ve bir tipoloji haline geldiği ifade edilen okulun kalbi merkez atriyum ve bu mekanı destekleyen çok fonksiyonlu merdivenin; bireysel öğrenme mekanlarının; giriş hollerinin; sirkülasyon alanlarının; servis mekanlarının ve tuvaletlerin de öğrenme ortamı olarak değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çekilmektedir (Chiles, 2015c: 131-154).

21. yüzyılın okulunda, modern eğitime uygun, başarılı bir düzenlemeye ulaştıracak dört temel tasarım ilkesini Nair (2014: 12) karşılayıcılık, çok yönlülük, çeşitli ve özel öğrenme aktivitelerinin desteklenmesi ve olumlu mesajların iletilmesi olarak tanımlamaktadır. Karşılıycılık, öğrenme mekânının memnuniyet uyandırıcı olmasıdır. Çok yönlülük, okul binasının öğrencilerin farklılaşan öğrenme stillerine ve gereksinimlerine hızla uyum sağlayabilmesini gerektirmektedir. Çeşitli ve özel öğrenme aktivitelerinin desteklenmesi, okul içerisindeki belirli alanlarının, çeşitli öğrenme aktivitelerine uygun olarak, bazı alanlarının ise özelleşmiş bir aktivite için tasarlanmasıdır. Olumlu mesajların iletilmesi ise, pozitif okul ikliminin yaratılması olarak

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

tanımlanmaktadır (Nair 2014: 12-20). Bu il-keler, okulun hem öğrenme süreçlerindeki çe-şitliliğe uyum sağlaması hem de arzu edilen bir ortam olarak algılanması gerektiğini gös-termektedir. Okulun öğrenciler, öğretmenler ve ziyaretçiler için davet eden, motive eden bir ortam sağlaması gerektiğini vurgulayan Chiles (2015c: 131-154)'e göre, her ortamın-da hareket, aktivite yer alan ve açıklık duygu-su oluşturan öğrencilerle dolu bir okul, arzu edilen bir nitelik kazanmaktadır. Ona göre, son yıllarda okul tasarımında sıkça kullanılan ve bir tipoloji haline gelen, okul merkezin-de geniş çok fonksiyonlu merdivenlerin ve atriyumun yer aldığı model belirtilen amaca hizmet etmektedir. Bu çözümle, eğitim orta-mında öğrencilerin birbirini görebilmesinin sağlanması ve böylece sosyal deneyimlerle öğrencilerin motivasyonun desteklenmesi yararlı görülmektedir. Okulda belirtilen bu mekansal düzen, görülebilir olmayı sağlaya-rak öğrenciler ve tüm kullanıcılar için güven duygusu yaratması yönüyle de uygun bulun-maktadır (Chiles, 2015c: 131-154; Nair,2014: 49-51). İnfornel öğrenme mekânları okulun yaşanabilir, sosyal, etkileşimli ve güvenli bir çevre niteliği kazanmasını desteklemektedir.

Eğitim mekânlarının tasarımında, kısa süreç-te günlük ya da saat bazında farklı konulara, aktivitelere ve öğrenme deneyimlerine geçil-mesi; uzun süreçte ise müfredat, eğitim an-layışı, öğrenci sayısı, demografik yapı ilgili

değişimler nedeniyle esneklik kavramı özel bir önem taşımaktadır. Belirtilen gereksinim-lerin, gelecekte ne yönde değişeceğinin de aslında bir bilinmezlik olduğu ifade edilmek-te; bu durumun eğitim yapıları tasarımcıları-nın görevini daha zor hale getirdiğine dikkat çekilmektedir. Bu açıdan okullarda infornel öğrenme mekânlarının tasarımında da, esnek kullanım olanağının sağlanmasına önem ve-rilmektedir. Bireysel ve küçük gruplar için çalışma alanları; kayar kapılar, hareketli du-varlar, panolar, ekranlar, perdeler, mobilya-lar gibi hareketli elemanlarla yaratılan esnek bölümler olarak kurgulanabilmektedir. Ortak çalışmaya dayalı öğrenme ya da işbirlikçi öğrenme için, çeşitli öğrenme etkinliklerinin gerçekleştirilmesini sağlayabilmek amacıyla, aynı mekân içerisinde kolayca değişen çeşitli büyüklükte alanların sağlanabilmesiyle ba-şarılı çözümler elde edilmektedir (Lackney, 2009: 155-168; Kemp, 2015: 71-89).

Farklı öğrenme tercihlerine, sosyalleşme-ye, etkileşime olanak yaratan bir öğrenme mekânında mobilyaların da amaca yönelik olarak tasarlanması gerekmektedir. Genel kullanım alanlarında öğrencilerin seçebilece-ği çeşitlikte, farklı yüksekliklerde, sabit ya da hareketli oturma elemanlarına yer verilmesi, uzun pencerelerin denizliklerinin oturmak için uygun genişlikte tasarlanması, merdi-venlerin farklı öğrenme tercihlerine cevap verebilir bir kullanım alanı olarak düşünül-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

mesiyle mekânın çok yönlü hale getirilebileceği belirtilmektedir. Bu açıdan, aydınlatmada çeşitlilik sağlanması ve tek tip aydınlatma düzeninden uzaklaşılarak, farklı etkiler oluşturulması önerilmektedir. Mobilyalarda esneklik, teknoloji kullanımını da desteklemektedir. İnfornel öğrenme için, teknoloji kullanımından öğrencilerin farklı tercihlerine cevap verebilecek, esnek bir yapıda yararlanılması gerekmektedir (Nair, 2014: 45-54). Sınıf dışı öğrenme mekânları, konfor koşulları açısından yeterlilik taşımalıdır. Görsel konfor açısından, gün ışığının uygun düzeyde alınması ve güneş kontrolü sağlanmasına önem verilmelidir. Bu kapsamda okulun doğu batı aksı boyunca konumlandırılması; kuzey ışığı alınması ve güney ışığının kontrol edilmesi; duvar yüzeyinde üst kotlarda açıklıklar ya da uzun pencereler oluşturulması; parlama ve kamaşmanın kontrol edilmesi için gün ışığının iki yönden, ayrıca dolaylı olarak alınması gerektiği tanımlanmaktadır (Boubekri, 2007:34-39). İşitsel konfor yönüyle, infornel çalışma süreçlerindeki çalışma farklılıklarının dikkate alınması ve gereken gürültü kontrolünün sağlanması önem taşımaktadır. Nair (2014: 45-54), ortak mekanlarda gürültünün sosyal etkileşimi engellememesi için, tavan ve döşeme yüksekliklerinde değişimler yaratılması; akustik panellerin kullanımı; küçük nişler düzenlenmesiyle bireysel ya da küçük grup kullanım alanları oluşturulması gibi öneriler getirmektedir. Kemp (2015:71-

89) de, büyük alanların daha küçük çalışma alanlarına ayrılmasında, bölücülerin akustik ayırım sağlayabilme özelliğinin sorgulanması gerektiğine dikkat çekmektedir.

Okullarda genel olarak sınıf dışı öğrenme mekânlarının planlanmasında, formal dersliklerle ilişkili olarak temelde tercih edilen üç yöntem olduğu belirtilmektedir. Bu kapsamda sınıf dışı öğrenme ortamları; çift tarafta sınıf ve koridorda genişlemeler, sınıflar arasında entegre edilen infornel öğrenme mekanları ya da tek taraflı sınıf ve koridorda genişlemeler yoluyla sağlanabilmektedir (Loeffelman, 2007:22-27). Kapalı derslik düzeninin dışında bir öğrenme ortamı sağlayan açık plan okul tasarımlarında ise, farklı öğrenme zonlarında kapalı ve yarı kapalı mekanlarla çeşitli özel kullanım alanları tanımlanabilmektedir. Bireysel ve küçük grup çalışmalar için okul içerisinde, ayrı odalar ya da bölücülerle tanımlanmış mekânlar tasarlanabilmektedir. Kapalı ve açık mekânların birleşiminden oluşan bu düzenin, farklı formdaki öğrenme yöntemleri için en üst düzeyde esneklik sağladığı belirtilmektedir (Chiles, 2015b:25-47). Okullarda infornel çalışma ortamlarının geliştirilmesi açısından önemi belirtilen konular çerçevesinde geliştirilen düzenlemelere, ilk ve ortaöğretim okulları dışında, yükseköğretime yönelik eğitim mekânlarının tasarımında da yer verildiği görülmektedir. Bu düşüncüyü desteklemek açısından çalışmada, farklı eği-

tim kademelerinde örnek uygulamalar sunulmaktadır.

İNFORMEL ÖĞRENMEYİ DESTEKLEYEN MEKÂNLAR: FARKLI EĞİTİM KADEMELERİNDE ÖRNEK UYGULAMALAR

Öğrencilerin kendi öğrenmelerini yönetebildiği informal çalışma ortamlarının geliştirilmesine, eğitimin farklı kademelerindeki okulların tasarımında önem verildiği görülmektedir. Bu açıdan, ilköğretim düzeyinde

bir örnek olarak Danimarka'daki Hellerup School gösterilebilir. Okulun merkezinde bulunan geniş merdivenler içeren atriyum, informal çalışma için kullanılmaktadır. Okulun açık-plan öğrenme alanları içerisinde küçük gruplar ve bağımsız öğrenme için özel mekânlar oluşturulmuştur (Resim 1). Çalışma ve sosyalleşme için olanak yaratan informal öğrenme mekanlarının yeni öğrenme ve öğretim yöntemlerini desteklediği belirtilmektedir (Harrison ve Hutton, 2014: 82-85; Chiles, 2015: 26-27).

Resim 1. Hellerup School¹

İnformal öğrenme için olanak sağlayan mimari deneyimler, modern eğitim anlayışının gelişimiyle birlikte 1940'larda ortaya çıkmıştır. Farklı öğrenme deneyimleri için esneklik sağlamak amacıyla ilk kez Crow Island School'da geliştirilen L biçimli sınıflar, bu yenilikçi yaklaşımlardan biridir. Bu sınıf formunun başarıyla uygulandığı ilk örnekler-

den biri, 1960 yılında Herman Hertzberger tarafından tasarlanmış Montessori Okulu'dur. Sınıfların L biçimli formu sayesinde, aynı anda bireysel, birebir ve küçük grup olarak etkinliklerin gerçekleşebilmesi için olanak yaratılmıştır.² Çocukların kendi öğrenmesini yönetebilmesine olanak veren yeni bir düzenin önerildiği açık planlı okul tasarımları da ilk olarak 1950'lerde geliştirilmiştir (Lackney, 2009: 19-34). Bu deneyimler, günümüz

1 http://architizer-prod.imgix.net/mediadata/projects/122013/ef9d42d0.jpg?q=60&auto=forma;https://images.divisare.com/images/f_auto,q_auto,w_800/v1/project_images/4456643/600x4003/arkitema-architects-hellerup-school.jpg

2 <http://www.designshare.com/index.php/articles/the-l-shaped-classroom/3/>

eğitim mimarisinin gelişimine ışık tutan ilk adımlardır.

Ortaöğretim okulları arasında örnek alınabilir bir tasarım olarak, Norveç, Stavanger’de meslek eğitimi veren Jåttå Vocational School gösterilebilir. Okul içerisinde okulun kalbi olarak ifade edilen çok amaçlı atriyum ile

merdivenin ve küçük gruplar için özel çalışma mekanlarının düzenlenmesiyle sınıf dışında öğrenme için olanak sağlanmıştır (Resim 2). Küçük grup çalışmaları için oluşturulan mekanların tasarımında, öğrencilerin mezun olduklarında kullanabilecekleri bir ofis çalışma ortamını deneyimleyebilmesi amaçlanmıştır (Chiles, 2015: 30-31).

Resim 2. İnfomal Çalışma Alanları ve Küçük Grup Çalışmaları İçin Geliştirilen Ofis Düzenine Sahip Mekân ³

Yükseköğretim düzeyinde de, okul tasarımlarında öğrencilerin informel öğrenme deneyimlerinin desteklenmesi konusuna büyük bir önem verildiği görülmektedir. Rotterdam’daki Erasmus Üniversitesi (Erasmus University Rotterdam) içerisinde, geleceğin öğrenme ortamı olarak da nitelendirilen Polak binası

(Polak Building) tasarımında, öğrenciler için büyük grup, bireysel ve küçük grup çalışma alanları oluşturulmuştur. İnfomal çalışma alanlarının kurgulanmasında genelden özele doğru bir sıralama yapılmıştır. Giriş kotunda, çok sayıda öğrencinin erişimi düşünülerek, amfi, esnek çalışma mekânı, grup çalışma odası gibi mekânlara ve çok fonksiyonlu merdivenin kullanımına olanak sağlanmıştır (Resim 3, 4).

³ <https://i.pinimg.com/originals/04/e5/69/04e5699a514522c6df8818e6589944c9.jpg>;
https://www.architectural.com/wp-content/uploads/2012/10/Jaattaa_Vocational_High_School_INT_04_TH.jpg

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Resim 3. Polak, Zemin Kat Planı, Esnek Çalışma Mekanları¹

Resim 4. Atriyum, Çok Fonksiyonlu Merdiven: Bireysel / Küçük Grup Esnek Çalışma Mekanı²

Bağımsız ya da küçük grup olarak çalışma için sakin ve sessiz çalışma ortamlarına üst katlarda yer verilmiştir (Resim 5, 6, 7, 8). Atriyumun geçirgen tavanı sayesinde, ortam sıcaklığının dengede tutulması sağlanmış ve

doğal ışık alımı desteklenmiştir.⁴ Diğer örneklerde olduğu gibi, bu okulun mekânsal düzeninin de, merkezi bir atriyum etrafında şekillendiği görülmektedir.

⁴ <https://www.paulderuiter.nl/en/projects/polak-building-slash-erasmus-university-rotterdam>

Resim 5. Polak, Küçük Grup Çalışma Mekanları³

Resim 6. Küçük Grup Çalışma Ortamı⁴

Binanın üçüncü katında informal çalışma mekanlarının, sınıflar arasına entegre edildiği ve koridorda yapılan genişlemeler yoluyla sağlandığı söylenebilir. Bu açıdan mekânsal çözüm, Loeffelman, (2007: 22-27) tarafın-

dan tanımlanan, okullarda informal öğrenme mekânlarının elde edilmesinde kullanılan iki yaklaşımı yansıtan bir örnek olarak gösterilebilir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

İnformel çalışma alanlarının sirkülasyon alanlarından ayrılmasının ve katta köşe konumda yer verilmesinin, farklı çalışma süreçlerinde

aranan özelleşme için olanak sağladığı ifade edilebilir.

Resim 7. Bireysel Çalışma Mekânları⁵

Resim 8. Bireysel Çalışma Ortamı⁶

Kanada’da bulunan, Schulich Mühendislik Okulu (Schulich School of Engineering), eğitim programında oluşabilecek değişimlere uyum sağlayabilecek düzeyde esnek bir bina elde edilmesi amacıyla yenilenmiş ve geliştirilmiştir. Bu projede de, atriyum oluşturula-

rak, hem doğal ışık alımını arttırmak, hem de sosyal ve akademik etkileşimi destekleyen bir mekân elde etmek hedeflenmiştir (Resim 9). Atriyumda kullanılan mobilyalar ve amfi düzenindeki merdiven, esnek kullanımı desteklemek amacıyla tasarlanmıştır.⁵

Resim 9. Schulich Mühendislik Okulu, Atriyum⁶

⁵ <https://dsai.ca/projects/schulich-school-of-engineering/>

⁶ https://images.adsttc.com/media/images/5958/ec92/b22e/3822/5300/00db/large_jpg/Schulich-Atrium2_.jpg?1498999947; https://images.adsttc.com/media/images/5958/ec6e/b22e/38ed/0d00/0089/large_jpg/Schulich-Atrium1_.jpg?1498999907

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

İsveç'te yer alan Umeå Mimarlık Okulu (Umeå School of Architecture) tasarımında da, canlı ve dinamik bir etki verebilmek için merkezi bir atriyum çevresinde gelişen bir plan şeması kullanılmıştır. Okulun zemin katı, seminer ve derslik; üst katları açık plan stüdyo olarak tasarlanmıştır (Resim 10). Açık plan, öğrencilerin diğer öğrencilerin neler yaptığını görmesi; herkesin aynı odayı paylaştığını hissedebilmesi ve değişim için sağ-

ladığı esneklik açısından tercih edilmiştir. Bu doğrultuda hem farklı kotlar arasında hem de kapalı mekânların ayırımında şeffaflık sağlanmış; görsel açıdan çalışma ortamının aydınlık olmasına önem verilmiştir.^{7/8} Umeå Mimarlık Okulu tasarımında, bireysel ve küçük grup çalışma ortamlarının yaratılmasında, açık plan çözümünün sağladığı esneklikten yararlanılmıştır.

Resim 10. Açık Plan Tasarımı, Umeå Mimarlık Okulu⁷

Bernard Tschumi'nin Paris'teki mimarlık okulu tasarımında (School of Architecture,

Marne-la-Vallée Paris, 1994-1999), okul etkinliklerinin gelişimini için temel gerekliliğin, mekansal olanakların sağlanması olduğu yönünde bir görüş benimsenmiştir. Bu anlayışla, farklı aktivitelerin gerçekleştirileceği büyük bir ortak mekân okulun merkezi olarak kabul edilmiştir (Resim 11, 12). Ortak mekân için, karşılaşmalar, tartışmalar, enstalasyonlar, sempozyumlar, sergiler, kutlamalar gibi pek çok farklı amaca yönelik bir yer niteli-

⁷ <https://henninglarsen.com/en/projects/0800-0899/0803-umeaa-arkitektskole/>

⁸ <https://www.architectural-review.com/today/school-of-architecture-ume-sweden-henning-larsen-architects-with-white-arkitekter/8636174.article>

⁹ <http://archityperreview.com/wp-content/themes/architype-review/includes/image.php?w=1000&h=644&m=1&i=%2Fwp-content%2Fuploads%2F2012%2F12%2Fumea9-1000x664-1000x644.jpg>

<http://archityperreview.com/wp-content/themes/architype-review/includes/image.php?w=1000&h=644&m=1&i=%2Fwp-content%2Fuploads%2F2012%2F12%2Fnnnnn1-1000x664-1000x644.jpg>

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

ği öngörülmüştür. Ortak etkileşim alanının merkez niteliği taşımasına, okulun iletişim ve fikir alışverişine önem veren yapısını yansıtabilmek için önem verilmiş; bu bağlamda stüdyolardaki etkinliğin de ortak alandan görülebilmesi kurguyu destekleyen bir gereklilik olarak değerlendirilmiştir. Etkileşimin farklı katlarda, bölümler arasında devamlı olması amacıyla, açık koridorlarla mekanlar

arasında bağlantılar oluşturulmuştur. Atriyum içerisinde ortak alanın buluşma mekanı niteliğini destekleyen yapısına uygun olarak 400 bir kişilik bir salona da yer verilmiştir.¹⁰ Okul, öğrenciler arasındaki iletişimin desteklenmesi görüşü doğrultusunda atriyumun kullanıldığı plan tipolojileri açısından önemli bir örnek oluşturmaktadır.

Resim 11. School of Architecture, Marne-la-Vallée Paris: Atriyum⁷

Resim 12. School of Architecture, Marne-la-Vallée Paris: Plan ve Kesit⁸

İnformel öğrenmenin desteklenmesi amacıyla, okul mekânlarının tasarımında önem taşıyan konuların dikkate alındığı ve farklı öğrenme mekânlarında kullanılabilir, özel mekan çözümlerinin de geliştirildiği görülmektedir.

Bu kapsamda, Mecanoo tarafından tasarlanmış HUBB isimli modüler öğrenme mekânı örnek gösterilebilir. Tasarımın hedefi, eğitim mekânları için kısa ve uzun dönemde esneklik gereksinimine cevap verebilecek bir çözüm oluşturabilmektir. Çalışma ortamı, bireysel

ve grup çalışması için yaratılan modüler ünitelerden oluşmaktadır (Resim 13).

Çalışma mekânında, akustik açıdan gereken kontrolün sağlanması için kanopi kullanılmıştır. Mekânda aranan özelleşme gereksinime cevap verebilmek için bölücü panellere yer verilmiştir. Aydınlatmanın, harekete duyarlı sensörlerle etkin olması sağlanmış; priz ve data bağlantısına yer verilmiştir.¹¹ İnformel çalışma mekânı tasarımında önemine dikkat çekilen konuların, modüler birimin çözümünde de değerlendirildiği görülmektedir.

¹⁰ <http://www.tschumi.com/projects/15/#>

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Resim 13. HUBB, Modüler, Esnek Öğrenme Mekanı ¹²

Günümüzde, başarılı bireyler yetiştirebilmeyi hedefleyen tüm öğrenme mekânlarının tasarımında, informel çalışma ortamlarının sağlanması bir gereklilik olarak düşünülmelidir.

ÇALIŞMA: YÖNTEM ve BULGULAR

İnformel çalışma süreçlerinin desteklenmesi amacıyla, öğrenme mekânlarının tasarımında dikkate alınması gereken farklı konu ve uygulamaların tanıtıldığı bu çalışmada; belirtilen yönde mimarlık öğrencilerinin çalışma gereksinimleri ve eğitim mekanlarında aradıkları nitelikler sorgulanmıştır. Bu kapsamda, Bursa Uludağ Üniversitesi Mimarlık Bölümü öğrencileri arasında eğitim binaları

tasarımına yön veren temel konuların tartışıldığı seçmeli derse katılan, bu sayede konunun önemi hakkında kapsamlı değerlendirme yapabileceği öngörülen öğrencilerin görüşleri incelenmiştir. Çalışma, seçmeli derse devam eden 31 öğrencinin gönüllü olarak katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Ders kapsamında informel öğrenmenin önemi, eğitim mimarisindeki gerekliliği tartışılmış ve farklı eğitim mekânlarında informel öğrenme için geliştirilen çözümler incelenmiştir. Bu bağlamda, bir dönem boyunca derse katılan öğrencilerin, okuldaki diğer öğrencilere göre kendi eğitim binalarına yönelik daha detaylı yorumlar yapabilecekleri düşünülerek, çalışma derse katılan öğrencilerin görüşleriyle sınırlı tutulmuştur.

Çalışmada, öğrencilerin bireysel ve küçük grup çalışma gereksinimleri hakkında detaylı açıklamalar yapabilmesi için açık-uçlu sorular kullanılmıştır. Öğrenciler görüşlerini yazılı bir formda ifade etmiştir. Çalışmada, öğrencilerin “mimarlık eğitiminde bireysel-kü-

11 http://www.mecanoo.nl/Portals/www/PDF%20download/Mecanoo%20Gispen_Hubb_Education.pdf

12 http://www.mecanoo.nl/DesktopModules/40fingers/Images/img.ashx?mode=icon&out=img&w=1500&File=/Portals/_default/Mecanoo/PRProjects/192/20170314-164814.jpg&Q=70; http://www.mecanoo.nl/Portals/_default/Mecanoo/PRProjects/192/20170314-164719.jpg

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

çük grup çalışma gerektiren kullanım amaçları; bireysel-küçük grup çalışmalar için eğitim ortamında kullanılan mekânlar; bu süreçlerde çalışmaları olumsuz etkileyen konular ve mimarlık eğitiminde bireysel-küçük grup çalışma için uygun bir mekânda aranan özellikler” hakkında yorum yapmalarını sağlayacak açık uçlu sorular oluşturulmuştur. Araştırmada, öğrencilerin yorumlarında ortaklık gösteren konular değerlendirilmiş; bireysel ve küçük grup çalışma mekânlarının tasarım süreçlerinde yol gösterici olarak yararlanılabilecek temalar belirlenmiştir.

Çalışmanın gerçekleştirildiği Bursa Uludağ Üniversitesi Mimarlık Bölümü binasında, kuzey ve güney yönüne bakan derslikler bulunmaktadır. Derslikler dışında, informal çalışma alanı olarak derslik koridorlarındaki genişlemeler ve okulun giriş holü kullanılmaktadır. Koridorlar ve giriş holü okulun merkezindeki

açık avlu etrafında yer almakta; bu mekânlar avludan şeffaf bir sınırla ayrılmaktadır. Belirtilen ortak kullanım alanlarında giriş holünde grup çalışması için masalar ve bir adet ortak oturma elemanı; koridorlarda ise grup çalışması için kullanılabilir masalar ve banklar bulunmaktadır (Resim 14). Bu bilgiler, çalışmadaki yorumların algılanmasını desteklemek amacıyla sunulmuştur. Araştırmanın hedefi, mimarlık bölüm binası özelinde informal çalışma açısından eksik ve olumlu yönlerin belirlenmesi değildir. Çalışmada, mimarlık eğitimi için informal çalışma alanlarının öneme ve bireysel ya da küçük grup çalışma mekânlarının tasarımına ışık tutacak konulara ilişkin genel bir değerlendirme sunabilmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda, yorumlardan genel yargılar içeren temaların belirlenmesi ve literatür araştırmasında önemi belirtilen konularla olan ilişkilerin değerlendirilmesi gerekli görülmüştür.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Resim 14. Bursa Uludağ Üniversitesi Mimarlık Bölümü: Zemin Kat Planı, Koridor ve Giriş Holünden Görünümler

- **Mimarlık eğitiminde informel çalışma gereksinimine ve çalışma ortamlarında aranan genel mekânsal niteliklere yönelik değerlendirmeler;**

Çalışmada, öğrencilerin genel olarak mimarlık eğitiminde sınıf ya da atölye dışında bireysel ve küçük grup olarak çalışmaya gereksinim duydukları yönünde görüşler elde edilmiştir. Öğrencilerin yorumları değerlendirildiğinde, mimarlık eğitimi sürecinde bireysel ve küçük grup çalışmasının önemine, gerekliliğine ve bu amaca yönelik mekânların

eğitim ortamındaki genel niteliğine işaret eden 9 tema belirlenmiştir.

Tema (1): Eğitim ortamında bireysel ve küçük grup olarak çalışma alanlarının eksikliği, öğrencileri çalışmak için uygun görmedikleri kamusal mekânları kullanmaya yöneltmektedir.

Okulda her yer dolu, kafelerde çalışmaya çalışıyorum.

Bazen kafede -izin verilip verilmeme durumuna göre çalışıyoruz.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Okul içi mekânlar tercihimiz ama yetersiz.

Tema (2): Bireysel çalışma için gereken alanların düzenlenmemesi öğrencileri okul dışında bulunmaya, istekleri dışında kendi özel yaşam alanını kullanmaya yöneltmektedir.

Bölümümüzde bireysel çalışma alanları mevcut değil, bu nedenle kendi özel yaşam alanında çalışıyorum.

Yurt odamı kullanıyorum sadece.

Odamı kullanıyorum.

Tema (3): Mimarlık eğitiminde, informal, bireysel ve küçük grup çalışma süreçlerine, hem akademik hem sosyal gelişim açısından büyük bir gereksinim duyulmaktadır.

Bireysel gelişim için her bireyin kendisiyle baş başa kalıp eksik kalmış yönlerine yoğunlaşması gerekiyor.

Bazen tek başına kalıp düşüncelerimle baş başa olmak projeme fayda verebiliyor.

Teorik dersler için veya başka derslerin tekrarlarını yapabilmek için bireysel kullanım alanlarına ihtiyaç duyuyorum.

Dönemlik projelerimiz olduğu için genelde bireysel çalışma yapıyoruz.

Küçük grupların en avantajlı yönü bize farklı deneyimler, izlenimler kazandırıyor olması.

Fikir alışverişinde bulunmak mimari tasarım dersinde projeme yardımcı olabiliyor.

Çoğu dersimizde grup ödevlerimiz oluyor. Birlikte çalışabileceğimiz ortamlar olmalı.

Tema (4): Eğitim binalarındaki derslikler informal çalışma için kullanılabilir bir potansiyel olarak düşünülmemelidir.

Dersin olmadığı sınıflarda da illaki birileri oluyor. Hepsinin amacı bireysel çalışma olmayabiliyor haliyle.

Kısıtlı süreler var, ders başladığında bu mekânları kullanamıyoruz. Bunun için öğrencilere özel sınıflar yapılmalıdır.

Tema (5): Bireysel ve grup çalışma süreçlerindeki farklılıklar nedeniyle, bu mekânların birbirinden ayrı planlanmasına gereksinim duyulmaktadır.

Grup çalışması ve bireysel çalışma için ayrılan mekânlar olmadığı için, aynı mekânda biz grup çalışması yaparken başkaları da bireysel çalışır durumda olabiliyor. Bu da rahatsız edici bir durum.

Grup ve bireysel çalışma alanlarının aynı yer olması sebebiyle, bazı durumlarda başkalarının sesten rahatsız olması çalışmayı engelliyor.

Tema (6): Teknolojik altyapı eksikliği, informal çalışma süreçlerinin gerçekleşmesini engelleyen çok önemli bir sorun olarak görülmektedir.

Prizler yetersiz, bilgisayar ile çalışanlar için yeterli miktarda priz olmalı.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Pc ile çalışanlar için prizler fazla olmalı

Priz sayısı az, bilgisayarlara yetmeyebiliyor.

Bilgisayarı şarj etmek için prizler yetersiz

Tema (7): Gün ışığının kontrol edilmemesi, özellikle mimarlık eğitimindeki çizim çalışmaları açısından informal çalışma süreçlerini engelleyen önemli bir sorun olarak değerlendirilmektedir.

Koridorların güneş alması sebebiyle parlama yapması bilgisayarda çalışmayı engelliyor. Işığın, güneş kırıcılarla gerektiğinde engellenmesi gerekir.

Koridorların çok güneş alması en önemli sorunlardan biri.

Özellikle gündüzleri güneş ışığı sorun oluyor.

Işığın yeterli olmaması ya da ışığın çok fazla olması, güneş ışığının rahatsız etmesi çalışma sürecinde olumsuz etkiliyor.

Holde gün ışığının rahatsız etmesi çalışmamızı olumsuz etkiliyor.

Tema (8): Ortam sıcaklığının çalışmaya uygun olmaması, informal çalışma süreçlerinin gerçekleşmesini engelleyen önemli bir sorun olarak değerlendirilmektedir.

Koridorlar soğuk oluyor; soğuk olması ya da çok güneş alması olumsuz etkiliyor.

Çalışma süreçlerinde olumsuz etkili konular: “soğuk”, ortam ısıtma bakımından yeterli olmalı.

İklimsel koşullar maksimum derecede sağlamalı. Bir de bu mimarlık okuluysa böyle basit eksikliklerin olmaması gerektiğini düşünüyorum. Biz iyi yapı nasıl olur öğrenirken onu yaşayamıyoruz.

Tema (9): Çalışma alanlarında gereken akustik uygunluğun eksikliği, informal çalışma süreçlerinin gerçekleşmesini engelleyen önemli bir sorun olarak değerlendirilmektedir.

Hiçbir yeri kullanamıyorum; ses, gürültü, fazla insan, az mekân.

Bireysel çalışma için çok verimli bir alan yok, koridorlarda ses çok.

• **Bireysel çalışma alanlarının konumuna ve mekânsal ilişkilerine yönelik değerlendirmeler**

Bireysel çalışma gereksinimi açısından ulaşılan yorumlar değerlendirildiğinde, çalışma süreçlerinin gerçekleşebilmesi açısından önemli 6 tema belirlenmiştir.

Tema (1): Bireysel çalışma alanlarında, gürültüden uzak ve sakin bir ortam sağlanması, sessizliğin belirli bir düzeyde tutulması ancak öğrencilerin birbirinden tümüyle izole olması istenmektedir.

Sessiz ama bir kütüphane sessizliğinde değil.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Bazen bireysel araştırmalarımız oluyor, okulda olmak istiyorum ama bireysel olmak istiyorum. Yani o kalabalığı görmek istiyorum ama duymak istemiyorum. Tek kişilik cam kulübeler vb. mekânlar bulunması çok etkileyici bir şey olur. Ben yurttta kalıyorum. Orada bireysel çalışmaktan sıkılıyorum ya da boş şeylerle ilgileniyorum. Ama okuldaki birçok öğrencinin çalışıyor olması insanı çalışmaya koşulluyor. Mekânlar, toplu çalışma ortamı içerisinde bireysel box'lar şeklinde olabilir. Dediğim gibi kalabalık içinde bireysellik algısı vermeli. Boş sınıfları, bazen koridorları kullanıyorum. Ama koridorda çalışırken kendimi kimi zaman rahatsız hissediyorum, yanıma birilerinin gelmesinden haz etmiyorum.

Sakin bir yer olmalı, sessiz olmalı, aynı zamanda ihtiyaç duyduğumuzda diğer insanlara rahatça ulaşılabilmeli.

Tema (2): Bireysel çalışma alanlarının, dikkat ve konsantrasyon kaybına engel olacak şekilde planlanmasına gereksinim duyulmaktadır.

Sessiz, gelip geçenin bakmayacağı bir ortam olmalı.

Beyaz masaları ve çatıyı kullanıyorum, ders arasında ve öğle arasında kalabalık ve gürültülü olması rahatsız ediyor.

Koridordaki beyaz masalar ve çatı katını kullanıyorum, ses rahatsız ediyor.

Çok rahatsız edilemeyecek ortamların bulunması lazım.

Tema (3): Bireysel çalışma alanının, yoğun öğrenci sirkülasyonundan ayrılmamasına bağlı oluşan kalabalık ve gürültü etkisi, çalışmayı engelleyen bir sorun olarak görülmektedir.

Kullanamıyorum çünkü yok. Avluya bakan masalar buna uygun değil, koridorun yanında olduğundan ses ve gürültü var.

Sınıflar, koridorlar... Bireysel çalışma yapabileceğimiz bir alan yok, diğer arkadaşlarımızın gürültüsü rahatsız ediyor.

Bireysel çalışma için çok verimli bir alan yok, koridorlarda ses çok.

Genelde koridorlar kullanılıyor ama uygun değil, genelde sirkülasyon alanı olduğu için dikkat dağıtıcı ortamlar oluyor.

Bireysel çalışma mekânı mevcut değil, sessiz bir ortam yok.

Bölüm binasında bireysel çalışmaya ayrılmış fazla alan yok, toplu alanlarda fazla gürültü oluyor.

Tema (4): Bireysel çalışma için küçük odaların ya da büyük bir mekân içinde bölücülerle ayrılmış alanların kullanımı uygun görülmektedir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Daha çok küçük mekânlar olmalı ya da mekânlar ayırıcı duvarlarla ayrılmalı.

Bireysel çalışmamıza olanak verecek bir sınıf ya da alan oluşturulması sağlanabilir.

Tema (5): Bireysel çalışma alanında, proje çizimi, maket yapımı ve ders çalışma için uygun bir ortama gereksinim duyulmaktadır.

Projelerimizi, maketlerimizi gerçekleştirebileceğimiz bir ortam olmalı.

Proje çizimi, maket yapımı, diğer ödevler.

Mimarlık için masaların büyük olması gerekir.

3. ve 4. sınıflar için bilgisayar (çizim kullanımı ve pafta için) kullanılacak prizli alanlar. 1. sınıflar için tasarım yapabilecekleri küçük maket masaları, bunlar pc masalarından ayrı olmalı. Genel kullanım için ise, bireysel, sessiz sınava çalışabilecek alanlar oluşturulmalıdır. Bence mimarlık eğitiminde 1.,2.,3.,4. sınıf olmak üzere bütün öğrencilerin kullanabileceği, yeri geldiğinde sessiz kalabileceği, yeri geldiğinde maket yapabileceği, yeri geldiğinde çizim yapabileceği kapsül tarzı alanlar oluşturulabilir.

Tema (6): Bireysel çalışma mekânının dış mekânla ilişki kurabilmesi çalışmayı destekleyen bir olanak olarak görülmektedir.

Dış mekânla kolay ilişki kurabileceğimiz, ferah bir ortam olsa iyi olur.

• Küçük grup çalışma alanlarının konumuna ve mekânsal ilişkilerine yönelik değerlendirmeler

Öğrencilerin yorumları ışığında, küçük grup çalışma ortamlarının mekân organizasyonu içerisinde konumuna ve mekânsal ilişkilerine işaret eden 8 önemli tema belirlenmiştir.

Tema (1): Çalışma süreçlerindeki farklılıklar sebebiyle oluşan gürültü nedeniyle, küçük grup çalışmaları için oluşturulacak mekânların birbirinden ayrılmasına ve özelleşmesine gereksinim duyulmaktadır.

Bizim gibi farklı gruplar da çalışma yapıyorsa yine çok fazla ses oluyor. Bulunan alanların bir grubu değil birçok grubu barındırabilmesi için buna önlem alınamıyor. Bölücü elemanların kullanımıyla ayrılmış sınıflar olabilir, akustik yine çok iyi sağlanmış olmalı.

Rahat mekânlar olmalı, diğer grup/bireylerin rahatsız olmaması sağlanmalı.

Seslerin birbirine karışıp anlaşılabilirliği güçleştirmemesi ve dikkat dağınıklığına neden olmaması için mekânın ihtiyaca göre küçük mekânlara bölünmesi gerekiyor.

Tema (2): Küçük grup çalışmaları için mekânın, çalışma sürecinde kullanıcılarına özel bir alan olarak hissedilmesine gereksinim duyulmaktadır.

Az kişilik gruplarla çalışırken çalıştığımız alanı kendimize ait hissetmemiz gerekli oldu-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

ğunu düşünüyorum. Büyük bir sınıfın bir alanına yerleşmektense kendimize ait bir alan oluşturulmalı diye düşünüyorum.

Tema (3): Küçük grup olarak çalışma alanının, yoğun öğrenci sirkülasyonundan ayrılmasına bağlı oluşan kalabalık ve gürültü etkisi, çalışmayı engelleyen bir sorun olarak görülmektedir.

Hiçbir yeri kullanamıyorum; ses, gürültü, fazla insan, az mekân.

Olumsuz yönü kalabalık, gürültülü olması. Grup arkadaşlarıyla çalışacak mekân bulamamız.

Tema (4): Küçük grup çalışmaları için alanların, ayrı odalar yoluyla ya da büyük bir mekânın bölünmesiyle sağlanabileceği düşünülmektedir.

Büyük mekânda panellerle ayrılmış özel mekânlar olabilir ya da küçük odalar yapılabilir.

Tema (5): Küçük grup çalışmaları için oluşturulan mekânların çok amaçlı kullanılabilir olabileceği düşünülmektedir.

Farklı grup çalışmalarına uygun odalar birçok işe hizmet etmeli (konuşma, maket yapma, sunum yapma)

Tema (6): Küçük grup çalışma alanlarının, farklı çalışmalara göre özelleştirilebileceği düşünülmektedir.

Farklı eylem alanlarına bölünmesi de kullanımı olumlu yönde etkiler. Çizim için ayrı, maket için ayrı.

Tema (7): Grup çalışma alanlarının gürültüden izole olması istenmekte ancak mekânın tümüyle sessiz olmasına gereksinim duyulmamaktadır.

Sessiz oturma ve kullanım alanları olmalı.

Sessiz, oturma imkânı olan küçük bölümler

Sessizliğe özen gösterilmeli

Bizim için ses asla olmamalı diyebileceğimiz bir etken değil. Zaten gruplar halinde de bireysel çalışırken de kontrollü (kısıklı, hoş) seslerle çalışıyoruz.

Tema (8): Küçük grup çalışma alanlarında; kullanımda esneklik sağlayan, çizim/maket yapımı için uygun mobilyalara ve ortak kullanılabilir destekleyici materyallere yer verilmesi beklenmektedir.

Esnek kullanım da önemli, kimi masa başında çalışmayı severken kimi yatağında veya koltukta çalışmayı tercih edebiliyor.

Bence her grup için ayrı masa ve alanlar olmalı. İhtiyaca göre masalar büyütülüp küçültülmelidir. Veya farklı maket aletleri için gerekli alanlar oluşturulmalı. İhtiyaca göre artan ödünç alınmalı ve onlar kullanabilmeli (cetvel, bant vb. şeyler)

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Daha çok maket yaptığımız için bunlara uygun masalar olmalıdır.

Maket yapımına elverişli masalar olmalı

Maket yapacağımız için geniş bir alan olmalı.

SONUÇ

Günümüzde modern eğitim anlayışıyla uyumlu eğitim ortamlarında, öğrencilerin öğrenme stillerindeki çeşitliliği dikkate alan, etkileşim ve öğrenme olanaklarını arttıran informal öğrenme mekânlarına gereksinim duyulmaktadır. Okullarda sınıf dışı öğrenme mekânı olarak nitelendirilen bu ortamlar, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini yönlendirebilmesine olanak veren, bireysel ya da grup çalışmaları için kullanılabilir nitelikte tasarlanmaktadır. Çalışmada incelenen örneklerde, informal öğrenme mekânlarının tasarımında genel olarak, çalışma türlerine göre değişen gereksinimlerin dikkate alınması; mekan kullanımında ve mobilyalarda esneklik sağlanması; görsel ve fiziksel etkileşime olanak tanınması; görsel, işitsel ve termal konforun sağlanması ve teknoloji kullanımının desteklenmesi gibi temel konular dâhilinde kararlar üretildiği ifade edilebilir.

Bu çalışma kapsamında, mimarlık eğitiminde informal çalışmanın önemli bir gereksinim olduğu yönünde bulgular elde edilmiştir. Mimarlık bölümü öğrencilerinin yorumlarının alınmasıyla, literatür araştırmasında belirtilen konular kapsamında değerlendirilebilecek,

bununla birlikte mimarlık eğitimi özelinde bilgilere ulaşılması sağlanmıştır. Öğrencilerin görüşleri doğrultusunda bireysel-küçük grup çalışma gereksinimleri ve mekânsal niteliğe ilişkin olarak belirlenen temalarda, “bireysel ve küçük grup çalışma mekânlarının ayırımına duyulan gereksinim; çalışma mekânı ve mobilyalar için esneklik; görsel, işitsel ve termal konfor koşulları; dış mekan ilişkisi ve teknolojik destek” konuları kapsamında değerlendirilebilecek gerekliliklerin yer aldığı görülmüştür. Bu bağlamda, çalışmada elde edilen temaların literatür araştırması bölümünde de önemine dikkat çekilen konularla olan ilişkisine yönelik değerlendirmeler, Tablo 2 de sunulmuştur. Mimarlık eğitim binası içerisinde informal çalışma için olanak sağlanamaması, öğrencileri farklı mekânları kullanmaya zorunlu olarak yöneltmektedir. Bu durum, eğitim mekânlarında öğrenciler arasındaki etkileşimi engelleyen bir sorun olarak değerlendirilmelidir. Dersliklerin informal çalışma süreçleri için uygun olmayışı konusunda getirilen yorumlar da dikkate alınarak, mimarlık okullarının tasarımında; informal çalışma olanağı sağlayabilecek özel alanların planlanmasına, dersliklerin planlanması kadar önem verilmesi gerektiği düşünülmelidir.

Mimarlık öğrencileri tarafından, bireysel ve küçük grup çalışma alanlarının birbirinden ayrı tutulması doğru bir çözüm olarak değerlendirilmektedir. Bireysel ve grup çalışma

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

alanlarının çalışma süreçlerindeki farklılıklar nedeniyle ayrı olmasına duyulan gereksinimi açısından, kullanıma dayalı ayırımın, Polak binasında olduğu gibi bölümsel farklılıklar oluşturularak ya da Umeå Mimarlık Okulu'nda olduğu gibi açık plan şeması içerisinde esnek kullanıma uygun seçeneklerle sağlanabileceği çözümler örnek olarak değerlendirilebilir. Öğrenciler tarafından, mekânlar arasındaki ayırımın, sosyal etkileşim olanaklarını engellemesi gerektiği ifade edilmiştir. Literatür araştırması bölümünde de belirtildiği üzere, eğitim ortamında öğrencilerin birbirini görebilmesi, sosyal deneyimlerin desteklenmesi ve öğrencilerin motivasyonun desteklenmesi açısından önem taşımaktadır. Bu açıdan, mekansal ayırım sağlayacak çözümlerde, ayırım sağlayan ancak öğrencilerin birbirleriyle olan ilişkisine de olanak tanıyan tasarımların geliştirilmesi düşünülmelidir.

Esneklik, mimarlık öğrencileri tarafından informal öğrenme mekânları ve mobilyalar açısından önemli bir gereksinim olarak değerlendirilmiştir. Bireysel çalışma mekânlarının, mimarlık eğitimi sürecine özel olan, maket yapımı ve proje çizimi gibi farklı boyutlarda üretimlerin gerçekleştirilebileceği şekilde, esnek kullanılabilir olması gerektiği ifade edilmiştir. Bu açıdan, mimarlık öğrencilerinin gereksinimlerinin öğrenilmesine, bireysel çalışma

ortamlarının tasarım süreçlerinde önem verilmelidir. Öğrenciler, tarafından küçük grup çalışma alanlarının elde edilmesinde iki farklı yöntem önerilmiştir. Çalışma alanlarının özel odalar yoluyla ya da genel bir mekân içerisinde bölücülerle ayrılarak sağlanabileceği belirtilmiştir. Bu farklı çözüm önerilerinde, öğrencilerin grup olarak çalışma süreçlerinde, mekânı kendilerine özel bir ortam olarak hissedebilmesi yönündeki beklentileri de dikkate alınmalıdır. Polak binası ya da Jättå Vocational School içerisinde oluşturulan, çevresiyle görsel ilişkili ancak tanımlı mekânlar, öğrencilerin aradığı küçük ve özel çalışmalar için aidiyet etkisinin sağlanması açısından başarılı örnekler olarak değerlendirilebilir. Bölücü elemanlarla ayrılan mekânlarda da, panoların niteliği sorgulanmalı; işitsel konfor açısından akustik ayırımın ve esnek kullanımı destekleyen çalışma yüzeylerinin elde edilmesine olanak sağlanabilmesi konuları düşünülmelidir. Bu açıdan, HUBB isimli modüler öğrenme mekânı tasarımında, bireysel ve grup çalışması olanağı sağlayabilmek için oluşturulan modüler ünitelerde akustik açıdan kontrolün ve mahremiyetin bölücü yüzeyler yoluyla elde edilmesi ve aydınlatma yoluyla ortamda oluşturulan özelleşme etkisi, öğrencilerin gereksinimine cevap verebilecek farklı tasarımlara bir örnek olarak yorumlanabilir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Tablo 2. Çalışmada Belirlenen Temaların Genel Olarak Değerlendirilmesi

Bireysel ve grup çalışma mekânlarının ayrımı	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel ve grup çalışma süreçlerindeki farklılıklar nedeniyle, bu mekânların birbirinden ayrı planlanmasına gereksinim duyulmaktadır. Bireysel çalışma alanlarında, gürültüden uzak ve sakin bir ortam sağlanması, sessizliğin belirli bir düzeyde tutulması ancak öğrencilerin birbirinden tümüyle izole olmaması istenmektedir. Bireysel çalışma alanlarının, dikkat ve konsantrasyon kaybına engel olacak şekilde planlanmasına gereksinim duyulmaktadır. Küçük grup çalışmaları için mekânın, çalışma sürecinde kullanıcılarına özel bir alan olarak hissedilmesine gereksinim duyulmaktadır. Çalışma süreçlerindeki farklılıklar sebebiyle oluşan gürültü nedeniyle, küçük grup çalışmaları için oluşturulacak mekânların birbirinden ayrılmasına ve özelleşmesine gereksinim duyulmaktadır.
Esneklik: Çalışma mekânı ve mobilyalar	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma alanında, proje çizimi, maket yapımı ve ders çalışma için uygun bir ortama gereksinim duyulmaktadır. Küçük grup çalışmaları için oluşturulan mekânların çok amaçlı kullanılabilir olabileceği düşünülmektedir. Küçük grup çalışma alanlarının, farklı çalışmalara göre özelleştirilebileceği düşünülmektedir. Küçük grup çalışma alanlarında; kullanımda esneklik sağlayan, çizim/maket yapımı için uygun mobilyalara ve ortak kullanılabilir destekleyici materyallere yer verilmesi beklenmektedir. Bireysel çalışma için küçük odaların ya da büyük bir mekân içinde bölücülerle ayrılmış alanların kullanımı uygun görülmektedir. Küçük grup çalışmaları için alanların, ayrı odalar yoluyla ya da büyük bir mekânın bölünmesiyle sağlanabileceği düşünülmektedir.
Görsel konfor	<ul style="list-style-type: none"> Gün ışığının kontrol edilmemesi, özellikle mimarlık eğitimindeki çizim çalışmaları açısından informal çalışma süreçlerini engelleyen önemli bir sorun olarak değerlendirilmektedir.
İşitsel konfor	<ul style="list-style-type: none"> Çalışma alanlarında gereken akustik uygunluğun eksikliği, informal çalışma süreçlerinin gerçekleşmesini engelleyen önemli bir sorun olarak değerlendirilmektedir. Bireysel / küçük grup çalışma alanının, yoğun öğrenci sirkülasyonundan ayrılmamasına bağlı oluşan kalabalık ve gürültü etkisi, çalışmayı engelleyen bir sorun olarak görülmektedir. Bireysel / küçük grup çalışma alanlarının gürültüden izole olması istenmekte ancak mekânın tümüyle sessiz olmasına gereksinim duyulmamaktadır.
Termal konfor	<ul style="list-style-type: none"> Ortam sıcaklığının çalışmaya uygun olmaması, informal çalışma süreçlerinin gerçekleşmesini engelleyen önemli bir sorun olarak değerlendirilmektedir.
Dış mekan ilişkisi	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma mekânının dış mekanla ilişki kurabilmesi çalışmayı destekleyen bir olanak olarak görülmektedir.
Teknolojik destek	<ul style="list-style-type: none"> Teknolojik altyapı eksikliği, informal çalışma süreçlerinin gerçekleşmesini engelleyen çok önemli bir sorun olarak görülmektedir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Konfor koşulları, informal çalışma mekânlarının niteliğini etkilemesi sebebiyle öğrenciler tarafından önemli görülmüştür. Öğrencilerin görüşleri ışığında, görsel konfor açısından, doğal ışık alımının desteklenmesi ve kontrolünün sağlanması konularına, özellikle mimarlık eğitim sürecinde informal çalışma süreçlerinde tasarım çalışmalarında yoğun olarak yararlanılan dizüstü bilgisayarların etkin kullanımına olanak tanımak açısından önem verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın gerçekleştirildiği mimarlık okulunda, öğrencilerin kullandığı ortak kullanım alanlarında gün ışığı kontrolü kontrolüne yönelik bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumun, koridorda ve giriş holünde gerçekleştirilen informal çalışmaları olumsuz yönde etkilediği ve bu olumsuzluğun önemli bir sorun olduğu öğrenciler tarafından vurgulanmıştır. Dolayısıyla, mimarlık öğrencilerinin bilgisayar kullanımı ve çizim yapabilmesi açısından çalışma ortamlarında gün ışığı kontrolü sağlayan düzenlemelere yer verilmesinin önemli bir gereklilik olduğu düşünülməsi önem taşımaktadır. Termal konfor açısından da informal çalışma mekânı olarak kullanılan koridor ve giriş holündeki sıcaklığın yetersiz olması önemli bir sorun olarak nitelendirilmiştir. Günümüz okul tasarımlarında, sirkülasyon ve ortak kullanım alanları informal öğrenme için önemli bir potansiyel olarak değerlendirilmektedir. Bu açıdan, çalışmanın gerçekleştiği mimarlık okulunda,

sirkülasyon mekanlarının termal konfor açısından da yetersiz olması önemli bir eksiklik oluşturmaktadır. Eğitim mekânlarında sınıflar dışında, informal çalışma mekânı olması beklenen tüm dolaşım ve ortak kullanım alanlarında termal konforun sürekliliğinin sağlanmasına önem verilmesi gerekmektedir.

Öğrencilerin yorumlarında çalışma sürecinde motivasyonu destekleyen bir nitelik olarak ifade edilmiş olan bir gereksinim, bireysel çalışma ortamında dış mekânla ilişki kurulmasıdır. Bu açıdan informal çalışma mekânlarının dış mekânla bağlantılı olarak kurgulanmasının, tasarım süreçlerinde değerlendirilmesinin yararlı olacağı ifade edilebilir. Mimarlık bölümü öğrencileri açısından önemi vurgulanmış bir konu da, teknolojik destek sağlanmasına duyulan gereksinimdir. Bölüm binasındaki “priz eksikliği” öğrencilerin neredeyse tamamı tarafından çalışma süreçlerini olumsuz etkileyen önemli bir sorun olarak tanımlanmıştır. Bireysel ve grup çalışmalarının verimli bir şekilde gerçekleşmesine olanak tanıyan çözümlerin geliştirilmesi açısından, mimarlık eğitim sürecinde bilgisayar kullanımının gerekliliğine uygun ölçüde, çalışma alanlarında priz ve data çıkışı bulunmasına önem verilmesi önem taşımaktadır. Bu kapsamda, öğrencilerin çalışma esnekliğini arttırmak açısından kablosuz internet erişimi de desteklenmelidir. Mecanoo tarafından geliştirilen HUBB isimli modüler

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

öğrenme mekânı, teknolojik destek konusunda da detayların incelenebileceği bir örnek olarak görülebilir.

Çalışmada belirlenen temalar, literatür araştırmasıyla elde edilen tasarım ilkeleri çerçevesinde değerlendirilebilir ifadeler ve mimarlık eğitimi özelinde çıkarımlar içermektedir. Öğrenme mekânlarının başarısı açısından, tasarım süreçlerinde katılıma olanak sağlanması ve bu doğrultuda öncelikle eğitimciler ve öğrencilerle iletişim kurulması önem taşımaktadır. Mimarlık okullarının tasarımında da, kullanıcı gereksinimlerine cevap verebilecek, gerçek anlamda başarılı tasarımların gerçekleştirilmesi için katılım konusuna gereken önem verilmelidir. Bu küçük ölçekli çalışmada, öğrencilerin deneyimleri çerçevesinde tasarım süreçlerinde yararlanılabilir bilgiler elde edilmesi yönteminin, mimarlık eğitim mekânlarının niteliğinin geliştirilmesi hedefiyle kurgulanacak, kapsamlı ve farklı çalışma süreçleri için bir örnek olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda, çalışmada elde edilen yargıların, yeni mimarlık okulları tasarımları ve yenileme çalışmaları kapsamında, informel öğrenme mekânlarının geliştirilmesi yönünde ışık tutacağına inanılmaktadır.

KAYNAKÇA

BOUBEKRI, M., (2007). “Lighting Design”.
M. Dudek (Ed.), Schools and Kindergar-

tens: A Design Manual. Birkhäuser Architecture (s.34-39). Basel: Birkhauser

CHILES, P., (2015a). “Introduction: Perspectives on New School Building”. P Chiles (Ed.), Building Schools, Key Issues for Contemporary Design (s. 9-23). Basel: Birkhauser

CHILES, P., (2015b). “From Ideas for Learning to Architectural Form”. P Chiles (Ed.), Building Schools, Key Issues for Contemporary Design (s. 25-47). Basel: Birkhauser

CHILES, P., (2015c). “Learning Outside the Classroom”. P Chiles (Ed.), Building Schools, Key Issues for Contemporary Design (s. 131-154). Basel: Birkhauser

DUDEK, M., (2007). School Typologies, M. Dudek (Ed.), In Schools and Kindergartens: A Design Manual (s. 19-21). Basel: Birkhauser

HARRISON, A., HUTTON, L., (2014). Design for the Changing Educational Landscape: Space, Place and the Future of Learning. Oxon: Routledge

KEMP, C., (2015). “Flexible Space for Learning”. P Chiles (Ed.), Building Schools, Key Issues for Contemporary Design (s. 71-89). Basel: Birkhauser

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

- LACKNEY, J.A., (2009).** History of School-house in the USA. R. Walden (Ed.). In Schools for the Future, Design Proposals from Architectural Psychology (pp. 19-34). Cambridge: Hogrefe
https://images.divisare.com/images/f_auto,q_auto,w_800/v1/project_images/4456643/600x4003/arkitema-architects-hellerup-school.jpg, E.T. (30.01.2018)
- LOEFFELMAN, P., (2007).** “Spatial Configurations” . M. Dudek (Ed.), Schools and Kindergartens: A Design Manual (s.22-27). Birkhäuser Architecture
<http://www.designshare.com/index.php/articles/the-l-shaped-classroom/3/>, E.T. (30.01.2018)
- NAIR, P., (2014).** Blueprint for Tomorrow, Redesigning Schools for Student-Centered Learning. Cambridge: Harvard Education Press
<https://i.pinimg.com/originals/04/e5/69/04e5699a514522c6df8818e6589944c9.jpg>, E.T. (30.01.2018)
- NAIR, P., FIELDING, R., (2007).** The Language of School Design, Design Patterns for 21st Century Schools. Minneapolis: Designshare
https://www.arthitectural.com/wp-content/uploads/2012/10/Jaattaa_Vocational_High_School_INT_04_TH.jpg, E.T. (30.01.2018)
- SCHNEIDER, J., (2014).** “Learning from School Buildings, Typologies and Space Allocation Models”. Meuser, N., Hoffmann, H. W., Müller, T., Schneider, J., & Steiner, G. (Eds.), School Buildings: Construction and Design Manual (s.46-47). DOM Publishers
<https://images.adsttc.com/media/images/56cb/b9e7/e58e/ce8f/8100/023f/slideshow/ground.jpg?1456191961>, E.T.(30.01.2018)
- SCHNEIDER, J., (2014).** “Learning from School Buildings, Typologies and Space Allocation Models”. Meuser, N., Hoffmann, H. W., Müller, T., Schneider, J., & Steiner, G. (Eds.), School Buildings: Construction and Design Manual (s.46-47). DOM Publishers
https://images.adsttc.com/media/images/56cb/b5f8/e58e/ce8f/8100/0235/slideshow/DSC_7017.jpg?1456190943, E.T. (30.01.2018)

İNTERNET KAYNAKLARI

- <http://architizer-prod.imgix.net/media-data/projects/122013/ef9d42d0.jpg?q=60&auto=forma>, E.T. (30.01.2018)
- <https://www.paulderuiter.nl/en/projects/polak-building-slash-erasmus-university-rotterdam>, E.T. (30.01.2018)
- <https://images.adsttc.com/media/images/56cb/ba41/e58e/ce8f/8100/0242/>

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

- slideshow/third.jpg?1456192051, E.T.
(30.01.2018)
- https://cms.paulderuiter.nl/system/uploads/attachment_data/file/56b9/ebb3/800c/cb66/44e5/ffe4/xl_5.-Polak-image-5.jpg, E.T.
(30.01.2018)
- <https://images.adsttc.com/media/images/56cb/b9f6/e58e/cefa/9100/0210/slideshow/fifth.jpg?1456191977>, E.T.
(30.01.2018)
- https://cms.paulderuiter.nl/system/uploads/attachment_data/file/56b9/ebfb/800c/cb66/44e5/ffed/xl_5.-Polak-image-8.jpg, E.T.
(30.01.2018)
- <https://dsai.ca/projects/schulich-school-of-engineering/>, E.T. (30.01.2018)
- https://images.adsttc.com/media/images/5958/ec92/b22e/3822/5300/00db/large_jpg/Schulich-Atrium2_.jpg?1498999947, E.T. (30.01.2018)
- https://images.adsttc.com/media/images/5958/ec6e/b22e/38ed/0d00/0089/large_jpg/Schulich-Atrium1_.jpg?1498999907, E.T. (30.01.2018)
- <https://henninglarsen.com/en/projects/0800-0899/0803-umeaa-arkitektskole/>, E.T.
(30.01.2018)
- <https://www.architectural-review.com/today/school-of-architecture-ume-sweden-henning-larsen-architects-with-white-arkitekter/8636174.article>, E.T.
(30.01.2018)
- <http://archityperreview.com/wp-content/themes/architype-review/includes/image.php?w=1000&h=644&m=1&i=%2Fwp-content%2Fuploads%2F2012%2F12%2Fumea9-1000x664-1000x644.jpg>, E.T.
(30.01.2018)
- <http://archityperreview.com/wp-content/themes/architype-review/includes/image.php?w=1000&h=644&m=1&i=%2Fwp-content%2Fuploads%2F2012%2F12%2Fnnnnn1-1000x664-1000x644.jpg>, E.T.
(30.01.2018)
- <http://www.tschumi.com/projects/15/#>, E.T.
(30.01.2018)
- <https://i.pinimg.com/736x/00/a3/35/00a3358620a80f81253d8b8098389165--bernard-tschumi-stair-design.jpg>, E.T.
(30.01.2018)
- <https://i.pinimg.com/originals/65/d1/95/65d1955c9850596f5984d6215b7a4c90.jpg>, E.T. (30.01.2018)
- http://www.mecanoo.nl/Portals/www/PDF%20download/Mecanoo%20Gispem_Hubb_Education.pdf, E.T.(30.01.2018)

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

http://www.mecanoo.nl/DesktopModules/40fingers/Images/img.ashx?mode=icon&out=img&w=1500&File=/Portals/_default/Mecanoo/PRProjects/192/20170314-164814.jpg&Q=70
http://www.mecanoo.nl/Portals/_default/Mecanoo/PRProjects/192/20170314-164719.jpg, E.T.
(30.01.2018)
E.T.(30.01.2018)

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

EXTENDED ABSTRACT

Aim: Considering the significance of informal learning experiences during educational processes, creating environments enabling students to study individually and in small groups at schools has become a necessity. Overall aim of this study is to present an analysis that will contribute the development of the schools to be designed for architecture education in this aspect. **Method:** With the review of the literature, the main issues that are important in the design of the extracurricular learning spaces have been researched; to make an evaluation on architectural education, architectural students' views on the basic spatial qualities they have sought in the field of informal study in the educational process and in the areas of use that can serve for this purpose have been examined. The study was done with contributions of 31 volunteer students eliciting about the subject by attending the elective course in which basic topics affecting education architecture at one semester. Views of architecture students about their informal study necessities and desired spatial features of their educational environment have been learned by using open-ended questions. Students expressed their opinions in written form. The themes which would flash the designing processes have been revealed by interpreting the conclusions of the students and findings of literature research. **Findings:** In the study, inferences have been made considering the position of individual and small group working environments in the school; spatial relations; alternatives for gaining the desired features; spatial qualities in terms of comfort conditions; natural light, furnishings and technological support in general. It has been seen that in the process of architectural education, it is necessary to work informally both individually or in a small group but the lack of spaces to serve this purpose in the school has led the students to be out of school. This should be viewed as a problem that hampers learning experiences that will evolve with the interactions that must be provided in the educational setting. Separate planning of spaces for individual and group work is required. In the studying environment, great importance is attached to providing technological support and visual, auditory and thermal comfort. It is necessary that individual studying environments should enable students both focus on their study and interact with other students and be quiet enough not hindering them from studying in terms of acoustics. It may be appropriate to have individual use areas, small work spaces, or environments separated by splits in a large space. It is expected that the individual work area will be suitable for project drawing, model making and studying. In the arrangement of small group work spaces, it is thought that working spaces should be separated and specialized because of the noise caused by differences in group work

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:313 K:211

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

processes. It is also necessary that the space in which the student is working can be customized. Small group work spaces also require the formation of boundaries that can be distinguished by student circulation in terms of concentration blocking. The use of a small group work environment as a separate environment with special spaces or separators is considered appropriate. It is considered useful for small groups of workplaces to be used for various purposes, especially designed for the intended purpose. Auditory comfort is emphasized in the workplace, but it is not desirable to be in a totally silent environment. It is useful to be able to interact with other students. It is important that small group workshops include furnishings and promotional materials suitable for drawing / model making that provide flexibility in use. **Conclusion:** It was stated that architecture students need to separate planning of spaces for individual and group work in school but not interfere with the interaction between the students. The importance of flexibility and comfort conditions in the work areas is emphasized. Daylight control in terms of visual comfort; prevention of problems arising from differences in working in terms of auditory comfort; providing adequate heating in circulation areas in terms of thermal comfort were seen important that allow informal study. In terms of technological support, it was emphasized that the number of plugs must be sufficient. The relationship with outdoor space has been described as a feature that affects the quality of the informal study space positively. The themes determined in the study include the evaluable expressions in the context of these mentioned topics and the conclusions in the architectural education specifics. In this context, it is thought that the judgements obtained will shed light on the design of informal learning spaces in architecture schools.